

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 19.

Összeomlanak az oroszok tulerővel intézett támadásai is.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Kárpátokban, Laborcrévtől nyugatra fekvő magaslatokon erősebb ellenséges erők támadását, véres harc után, ellenség nagy vesztesége mellett visszavertük és e közben több ellenséges századot megsemmisítettünk.

Epp úgy meghinsultak az oroszok ismételt kísérlettel délkeleti Galiciában, hogy tulnyomó erők meglegyőzték előrenyomulásával állásaink egyes támaszpontjait elfoglalják. Miközben visszautasítottuk ezeket a támadásokat, amelyek mindenütt egész közel omlottak össze csapataink tüzeiben, kétszáznyolcvan embert foglyul ejtettünk.

Arcvonal többi részén jelentősebb esemény nem történt. Höfer altábornagy, a vezérkarl főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Orosz hordák beförése Kelet-Poroszországba.

(Egy német faluért három orosz falu
pusztul el)

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

A franciáknak a Loreto magaslat déli lejtőjén levő hadállásaink ellen intézett előretörését visszavertük.

Champagneban a franciáknak Lemeswille-től északra ellentünk intézett részleges támadásait ellentámadásokkal megállítottuk. A franciáknak egy tegnapi este újra megismételt támadását az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertük.

Argonokban a harcok tegnap is ellany-
hultak.

A francia pilótát Schlettstadt, elzászi nyílt városra, bombákat dobta, amelyek közül csak egy ért el eredményt, amely a tanítóképző in éretbe esapott le, két gyermeket megölt és tízet súlyosan megsebesített. Feleletül erre ma éjjel Calais várára súlyos kaliberű bombákat dobtunk.

Keleti hadszíntér:

Az oroszok Piszek és Orsic közötti, valamint Praszisztól északra keletre levő hadállásaink elleni támadásaitak tegnap is eredménytelenül folytatták. Sakawatól nyugatra kilencszáz és Sakawatól keletre ezer orosz ejtettünk foglyul és négy géppuskát zsákmányoltunk.

Orosz sikerre tettek szert az orosz népfelkelő hordák, amelyek Memel irányában Kelet-Poroszország legészakibb csücskében törték be. Fosztogattak falvakat és birtokokat felgyújtottak. Altalunk elfoglalt orosz terület városaira büntetésül nagy kárpénzlási összegek fizetését róttuk ki. Minden faluért vagy birtokért, amelyet ezen hordák német területen elhamvasztottak, három falut vagy birtokot fogunk átadni általunk megszállt orosz területen lángok martalékául. Memelben okozott minden kárra Suvalki és a mi kezünkben levő más kormányzósági székhelyek orosz kormányzósági épületeinek porá égetésével fogunk felelni. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Szemet szemért.

Arad, március 18.

A ki a medvével öklelőzik, annak nem lehet a lovagiasság szabályához alkalmazkodnia. A ki pedig Oroszországgal viv háborút, annak el kell felejtetni, hogy népjog van a világon. A mit Nikolajevics Miklós a cár nevében a háboru eszközeivé tett, az túl van a középkor minden barbarizmusán. Nadvornánál ezerötszáz zsidó családot küld csapatai előtt fedezékül, hogy azok szétroncsolt hulláin keresztül biztosabban közelíthesse meg a mi lövészárkainkat. A megszállott területeken nem elégszik meg a telhetetlen fosztogatással, hanem kancsukával és kinzó eszközökkel gyötri azokat a szerencsétleneket, a kiknek nem volt módjukban a vadállati hordák elől menekülni.

A hadviselésnek ez a módja most megszülte a reakcióját. Keletporoszország legszélén újra betörték az oroszok, a kik azzal igyekeztek a nyílt csatákban meg nem szerzett dicsőséget pótolni, hogy falvakat és birtokokat fölégettek. Borzalmas pusztítás jelent meg ezeknek a csapatoknak útját. Most azután a német hadvezetőség megsokalta ezt. Közhirrre tette, hogy minden faluért, a melyet az oroszok Keletporoszországban elpusztítottak, a németek által meghódított orosz területeken három falut pusztítanak el. Es hogy a kemény üzenetnek fogamatja legyen, Sulvalkiban és más helyeken a kormányzósági épületet már föl is gyújtották. A messzire világító lángok üzenik meg az orosz katonáknak, hogy a németek, ha a haragjukat fölkelük, nem ismernek tréfát.

Rettenő módon elfajult a hadviselés. Értéktelenné váltak azok a konvenciók, nemzetközi szabályok, amelyek a háború kegyetlenségeit a

legszükebb korlátok közé akarták szorítani. Elméletté vált, hogy a háborút csak a katonák vívják katonák ellen: hogy annak áldozatul csak az essék, akár anyagi épület, vagy egyéb, ami a hadviselés céljait szolgálja. E helyett azt kell a krónikásoknak följegyezni, hogy a polgári lakosság kénytelen a seregek útja elől mindenét otthagynva, menekülni; aki ott marad, annak se a tulajdonát, se a szabadságát, se az épségét, gyakran még az életét se tekintik szentnek. A csapatok útjában pedig nemcsak az eltévedt gránátok és bombák tesznek kárt a békés lakosság házaiban, a polgári épületekben, hanem a megszállást nyomon követi a csóva, a tüzes üszök, amely nem egyes házakat, hanem egész falvakat itél a teljes pusztulásra.

Fenékig kell kiüríteni a háború minden kegyetlenségét, valamennyi elképzelhető és elképzelhetlen borzalmát, hogy beláthatatlan időkig iszonyattal gondoljanak az emberek a háborúra. Az ember szinte hajlandó elhinni, hogy ez az utolsó háborúja a világnak, amely elrettentő példát nyújt minden nemzetnek, ha valaha még hadüzenetre gondol.

A borzalmak fokozását természetesen azon az oldalon kezdték, ahol a kudarc miatt való düh adta hozzá a gondolatot. A mazuri csatavesztés kétségbeesése így nyilatkozott meg a cár vezénylő tábornokaiban. A német hadsereg, mihelyt az ellentefe teltette magát a népjogon, nemcsak hogy követte a példát, de a kegyetlenség fokozásával akarja éreztetni Oroszországgal, hogy mi az, amit elkezdett. Szemet szemért, fogat fogért, falut faluért, — az ősmegtörítés módja nyi-

latkozik meg a gyűlölet háborújában. Németország azt mondja: én harcot akartam, de ha Oroszország kegyetlenkedni akar, — mi ahhoz is értünk.

Aradi utcák versengése Hindenburg nevéért.

(Baross Gábor-ut a Simándi-ut.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

Nemcsak a könyveknek van meg a soruk, mint a római klasszikus mondja, hanem az aradi utaknak, tereknek és utcáknak is. Hogy a klasszikusoknál maradjunk, ha Homerosz születéséért hét város versenyzett, akkor Hindenburg marsall sem áll sokkal hátrább. A csaták csatázóját verseng annyi aradi utca, mint a csaták lantosaért város. Abban is hasonlít az oroszok réme a vak postához, hogy úgy mint a nagy versengés után, még ma sem tudja senki, hogy tulajdonképpen hol is pillantotta meg a világot, úgy ma sem tudja senki, hogy tulajdonképpen melyik is a Hindenburg-utca Aradon, noha a város közgyűlése azt mondotta ki, hogy a Simándi-utnak a vasúti átjárón tuli részét a vámházig keresztelik el a jelenkor legnagyobb hadvezérével.

Kalandos keresztelő volt ez, az bizonyos és bizony a sok baba között elveszett a gyermek.

Nagy lelkesedéssel mondotta ki a közgyűlés, hogy a Pécskai-utat kereszteli el Hindenburg-utnak. Kiderült, hogy az már régóta néhai Neuman Samu tisztes nevét viseli. A tanács hirtelen a Béla-teret óhajtotta volna Hindenburgnak ajándékozni. Béla király a tatárokkal vívott harcokat, a német lángész pedig a muszkákat fogyasztja, akik egy cseppel sem különbek a tatároknál. Azonban a hadvezárnak szívesen kellett cselekednie, amit még sohasem tett meg. Vissza kellett vonulnia, de legfelsőbb hadura elől. A Béla-teret már odaajándékoztuk Vilmos császárnak még pedig a Nagyváradi-utal együtt.

Nagy volt a zavar, mert hát mégis csak illő, hogy azt, akire egy egész világ bámulattal és tisztelettel tekint, Aradon is a közönség szeme elé varázsolják és pedig utca felirat formájában. Aki végig megy a Hindenburg-utca, annak jusson eszébe, hogy volt valamikor egy penzionált tábornok, akit a császária hívó szava szólított elő cincinnatusi magányából és küldte az oroszok megtrikítására. Annyira aprózta őket, hogy végre csak elfogy a muzsika. Ez a processzus lebeghetett a tanács szeme előtt, amikor az jutott eszébe, hogy mintán az említett megtisztelendő utak már mind igen díszes nevektől fényeskednek, azt ajánlja, hogy a Simándi-utat kereszteljék el a legszimpatikusabb katonák egyikének glóriás nevével. A Simándi-ut körülbelül olyan tájékre vezet, mint a Mazuri-tavak és ahol végződik, ott van vége a városnak is, minthogy ott, ahol Hindenburg vonul el, vége van az oroszoknak.

Lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés a proposíciót. Egyhangú és büszke határozat volt, amelyről magát Hindenburgot is értesítik. Azaz dehogy is értesítik. Már megint baj van a keresztelő körül. Nemsok, csak összesen annyi, hogy a Simándi-ut nem is Simándi-ut, sőt már négy év óta nem az. Sőt már az újabb térképeken nincs is Simándi-ut, amit erről a városi mérnöki hivatalban mindenki meggyőződhetik. Sőt a közgyűlésnek is illett volna ezt tudnia, mert hát az ő engedélyével történt a Simándi-ut megkeresztelése. A vasutasok tisz-

teletére, akik a néhai Simándi-ut mellett a Mosóczi telepet házakkal benépesítették, a Simándi-utat Baross Gábor hallhatatlan nevével díszítette fel. Így van ez a város újabb térképein.

Hindenburg a legnagyobb hadvezér, de Baross Gábor nekünk magyaroknak szintén volt valaki. Remélhető, hogy kegyelmet kap és maga is bizonyára tiltakoznék az ellen, hogy Baross Gábor nevét töröljék és az ő korszakos nevével pótolják. A legraktikusabb megoldásnak látnók, ha a Belváros valamelyik utcáját, például a Karolina-utcat neveznék el a nagy hadvezér nevével.

Anglia lordjai a háborus kormány ellen.

(A német tengeralattjárók pusztításai. — A pápa újabb békeakciója.)

Távírási tudósítás.

London—Róma—Amsterdam, március 18.

Leszavazta a felsőház az angol kormányt.

Londonból táviratozzák: A felsőházban leszavazták az Agora Cudh indiai kerületekben szervezendő végrehajtó testületéről tett kormányjavaslatot. A javaslat leszavazása a kormány presztízisének csökkenését mutatja, viszont a mohamedán lakosságra nézve nagy sérelem.

Békét közvetít a pápa.

Róma. A Giornale d'Italia jelenti, hogy a pápa húsvétra nagyböszabásu békeakciót készít elő.

Az U. 29. hőstettei.

Bécs. Berlinből jelentik a Neue Freie Presse-nek: A londoni lapok hasábos tudósításokban foglalkoznak az angol kereskedelmi gőzösök tömeges elpusztításával a részletes leírásokat közölnek a német tengeralattjáró naszádok támadásairól, azoknak az elbeszéléseknek alapján, amelyeket az elsüllyesztett brit hajók megmentett matrózaitól tudtak meg.

A Daily Mail hosszú cikkének fejezetei között négy fényképfelvételt hoz, amelyeken az U 29 naszádot mutatja be „munka közben”. Többek között azt jelenti ez az újság, hogy az U 29 pénteken és szombaton hat angol gőzöst torpedózott meg Bristol és az angol csatorna között. Csak egyetlen egy hajót súlyozott el, úgy, hogy előzetesen nem figyelmeztette a közönségre. Ez a gőzös a Florazan volt. „A többi elsüllyesztett brit hajó matrózai irányában a piróták udvariasak és előzékenyek voltak” — így ír a Daily Mail. „E hat hajón kívül az U 29 még további két brit gőzöst torpedózott meg a mult szombaton, az egyiket Northumberland partvidékén, a másikat pedig az ír csatornában, Southerok mellett”.

Elsüllyesztett angol hajók.

Amsterdam. Hoek van Hollandból jelentik, hogy a Leendwarden nevű angol gőzöst, a mely Londonból Harlingbe hajozott, a Maas melletti világító toronytól délkeletre egy német tengeralattjáró naszád az U 28 megtorpedozta. A 17 tőnyi legényseget csónakon Hoek van Hollandba hozták. (M. T. I.)

Majna-Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Londonból: Az admirális közli, hogy a Florazan gőzös, amelyről annak

idején jelentették, hogy torpedólovást kapott szintén elsüllyedt.

Kitchener a háború eddigi eredményeiről.

London. A felsőházban Kitchener lord nyilatkozott a háborúról és többek közt ezeket mondotta:

A Franciaországban folyó küzdelmekről legutóbb beérkezett jelentések alkalmat adnak annak megállapítására, hogy csapataink milyen sikerrel (?) folytatják az offenzívát. A németeket gondosan előkészített, jól megerősített hadállásaik ellenére meglehetősen tekintélyes vonalon visszavettük. Neuve Chapelle és Lépinnette falvakat csapataink megszállották és megtartották. Ez ütközetekben az indiai csapatok is tevékeny részt vettek.

Mióta utoljára beszéltem e házban — folytatta Kitchener lord — jelentékeny erősitéseket küldtünk Franciaországba, közte egy kanadai hadosztályt, egy North-Midland hadosztályt, egy második londoni hadosztályt, valamint különböző más csapatokat is. Ezek voltak az első teljes számú, tökéletes népfelkelő csapatok, melyek Franciaországba mentek. A csapatok egészségügyi állapota kitűnő.

A franciák Soissons kivételével a harcokkal különböző pontjain előrehaladtak, különösen a Champagneban. A keleti hadszíntéren a Varsó ellen intézett heves német támadások balul ütöttek ki. A német erősitéseket, a melyek Kelet-Poroszországban az orosz hadállásokat megtámadták, részben megállásra kényszerítették, vagy pedig visszaütésük folyamatban van.

A keleti hadszíntéren levő hadi helyzetet röviden vázolván, Kitchener lord áttért a hadfelszerelési cikkeket gyártó angol gyárakban uralkodó tarthatatlan állapotokra és többek között ezeket mondotta:

A munkások általában lojálisan dolgoznak de sajnos, megtörtént, hogy a munkától való távolmaradás, munkaidő be nem tartás miatt a gyárak termelőképessége észrevehetően csökkent. Ez egyes esetekben az alkohol, más esetekben pedig a bányatársulatok korlátozó intézkedéseinek rovására irandó.

Nem tudok eléggé nyomatékosan rámutatni arra, — így folytatta Kitchener lord — hogy a hadműveletek sikere a világ különböző részein komolyan veszélyeztetve van az által, ha az egész nemzet nem dolgozik velünk és érejtünk, nemcsak az által, hogy a szükséges emberanyagot szolgáltatja a háborúhoz, hanem az által is, hogy a szükséges fegyverekkel, lőszerrel és felszerelési cikkeivel lát el bennünket.

Az Acsev. külön motorjártatai a vásár alkalmával. Az Arad-Osánadi Egyesült Vasutak igazgatósága értesíti a közönséget, hogy az aradi országos vásár alkalmával a vásárra utazó közönség kényelmére a randes vonatokon kívül még a következő külön vonatoknak közlekedni: március hó 18., 19., 20. és 21-én Aradról Mezőhegyesen át Kétegyházaig a d. u. 2 óra 25 perckor induló 19. számú motorosvonat, mely Mezőhegyesről Kétegyháza közvetlen csatlakozás képen — tehát átszállás nélkül — mint 217. számú motorosvonat közlekedik: március hó 19. és 21-én: Kétegyháza Mezőhegyesen át Aradig a reggel 4 óra 12 perckor induló 212. számú motorosvonat, mely Mezőhegyesről Aradig közvetlen csatlakozás képen átszállás nélkül mint a 32. számú személyvonat másodrésze közlekedik; Pankotáról Aradig a 111. másodrészt számú motoros vonat; Aradról Pankotáig a d. u. 4 óra 46 perckor induló 104. számú motorosvonat, melyhez helyimotorjegyek lesznek kiadva; március hó 21-én Oprekáról Aradig a reggel 5 óra 4 perckor induló 12. számú motoros vonat.

Moszkvából Aradra.

(Elfogyott kezű ujoncok. — Két hetes kiképzés fegyver nélkül. — Szemtanu elbeszélése az oroszországi állapotokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 18.

Ganser Herman német-alattvaló, a ki 1913 óta élt Moszkvában és most a rendőrség engedélyével Kisenew, Ungheni, Bukarest, Pridesalon át Aradra érkezett, igen érdekes dolgokat beszélt el szerkesztőségünkben Oroszország mai állapotáról.

— Már karácsonykor egész Oroszországban suttogás, — beszéli Ganser — hogy az orosz sereg a német és az osztrák-magyar seregekkel vívott csatákban oly súlyos veszteségeket szenvedett, hogy azok pótlására az általános mozgósítás alkalmával behívott sorkatonaságon és népfelkelőkön kívül újabb behívásokra van szükség. Az erre vonatkozó plakát és hirdetmény megjelenését nagy aggodalommal várták, sőt várják most is, a kik eddig még nem teljesítenek katonai szolgálatot.

— Január óta ugyanis az orosz hadvezetőség igen érdekes módon hívta be azokat, a kik eddig mint családfenntartók, vagy valamely más címen fel voltak mentve és azokat, a kik régebben a sorozás alkalmával nem váltak be. Oroszországban a férfiaknak ez a része a második osztályú tartalékba tartozik és behívásuk csak hirdetmény útján történhetné. A második tartalékosztályba tartozó férfiak most néhány héttel ezelőtt névre szóló értesítést kaptak, hogy minden előzetes orvosi vizsgálat vagy pedig felmentési jogcímüknek felülvizsgálása nélkül áttétettek az első tartalékosztályba. Január végén és február elején azután egymás után jelentek meg a hirdetmények, hogy mindazok, a kik a hadkötelesek első osztályába tartoznak, de mindezekig még nem vonultak be, haladéktalanul tartózkodási helyük hadkiegészítő parancsnokságához vonuljanak be. Oroszország így módon hívta be feltűnés nélkül a tartalékjait.

— A január végén behívottak sorsa mutatja, hogy történik a kiképzés. A behívottak igen felületes orvosi vizsga után rögtön megkezdik a gyakorlatozást. Saját ruhájukban, puská nélkül, három-négy napig tanulnak lépni s azután kiviszik őket a nagy gyakorlótérre, a hol megtanítják őket rajvonalt alkotni s azt, hogy a mint rajvonalba fejlődnek, haladéktalanul fedezéket kotorjanak maguk elé. Miután ehhez nincs szerszámjuk s Oroszországban most mindenütt hó borítja a gyakorlótérreket, az új katonák kezükkel a hóból csinálnak fedezéket. Nap-nap után rengeteg ujoncnak fagy le a keze és lába, de különösen a keze, amellyel a fedezéket készíti. Legfőleg nyolc-tíz napi kiképzés után az ujoncokat a hátra szállítják. Ha egyáltalában fegyvert kap az ujonc, úgy a fegyver régibb típusú, legtöbbje azonban fegyver nélkül hagyja el a kaszárnyát. Egyenruhát is csak a határon kap, és pedig most utóbbi időben jóformán kizáróan az osztrák-magyar és német hadifoglyoktól elszedett katonai ruhákat. Ez a magyarázata annak, hogy úgy a német, mint az osztrák-magyar hadvezetőség megállapította azt, hogy orosz katonák a mi egyenruhákban járnak.

— Moszkvában, általában Oroszországban több ízben híre járt, hogy a németek békét kérnek, de erre a lapok kifejezést adtak az oroszok ama véleményének, hogy a békét csak a teljesen legyőzött ellenféllel kötik meg. Ennek megfelelően Oroszországban az intelligencia háborúpárti, ellentétben a köznéppel, a mely

már béke után sóvárog. Különösen észrevehető ez, mióta a köznép látja, hogy fiatal, testvéreit minden kiképzés nélkül viszik az ellenség elé. Az orosz köznép valóságos borzalommal beszél az ellenség óriási kaliberű ágyúiról, a melyeket Tsuamadan-nak nevez.

— Az elkeseredés, a béke utáni vágy talán a legnagyobb a katonák között, a hol ezt az érzést a harctérről visszatértek táplálják és szítják. A sebesültek óriási száma elriasztja az ujoncokat, a kórházból kikerült és koldulásra kényszerült katonák pedig elárasztják egész Oroszországot és kedvét veszik mindenkinek, hogy azért a hazáért küzdjön, a mely a sebesülteket ruha nélkül, a legnyomorultabb módon engedi járni.

— A kórházból kikerült katonák nyomora miatt ugyan nagy az elkeseredés, de azért Oroszországban még a mai napig semmiféle lázongás, vagy forradalmi mozgolódás nem volt. A hangulat ugyan kedvező lenne a forradalom kitörésére, de ehhez egyelőre hiányzik a megfelelő gyújtó anyag és egyelőre még igen nagy a félelem a katonai uralom következtében.

— A katonaság hangulatára jellemző a következő epizód: Moszkvában a villamos vasútra katonák akartak felszállni, de már nem volt hely, mire az egyik tülekedő katona megszólalt: „Ugy kellene tenni, mint Petrogradban”. A másik megkérdezte, hogy csináltak ott? „Egyszerűen kidobták a civileket.” Erre ismét azt felelte az első: „Azt nem szabad, megbüntetnek érte”. „Annál jobb — felelte a másik — legalább nem kell a csatába menni, mert ma inkább itthon elszenvedek akármilyen büntetést, mint hogy kimenjek a csataterre.”

— Moszkva városában nyugodt most az élet. Egyes cikkeken nagy a drágaság, de a hus még ma is olcsó. Drága a kenyér és a gabona, azonban távolról sem azért, mintha Oroszország hiányt szenvedne, hanem mert úzerek fölhajtották az árakat. Ellenben igen nagy a hiány orvosszerekben, úgy hogy például jódot egyáltalában nem, vagy csak horribilis áron lehet kapni.

— A kórházakban a berendezés és ellátás általában véve jó. Moszkvában a sebesült fogoly katonákat is gondosan ápolják. Rettenetes csak az, hogy még olyan nagy városban is mint Moszkva, nincs kötszerek s a katonai kórházakban a kötszészereket használat után nem dobják el, hanem a legvéresebb, legpiszkosabb részeitől nagyjában megtisztítva, kétszer-háromszor is felhasználják.

— Az orosz lapok hangja az utóbbi időben már nem oly bizakodó, mint a háború elején. Az oroszországi német lapok január óta megszüntek s csak a Petrograder Zeitung próbált más néven megjelenni, de már a harmadik számot betiltotta a rendőrség. A külföldi lapok azonban a kávéházakban, a hová előbb is jártak, most is olvashatók, de egyes részeket a postai cenzor fekete festékekkel egyszerűen átfest.

— Belső forrongás, nyugtalankodás csak egy helyen volt: a Putilow-gyárak összes alkalmazottai sztrájkolnak. A gyárnak 82 német mérnöke volt, ezek közül kétfő nagy fizetésért vállalkozott rá, hogy tovább is szolgálatot teljesít, de azután ez a ketfő is meggondolta a dolgot és inkább elzárta magát, semmint

Oroszországot szolgálja. A mérnökök távozása nagy zavart idézett elő az üzemben, amit még ma sem sikerült teljesen kiküszöbölni. A munkásokat annyira igénybe vette a gyár vezetősége, hogy ezek most nem is fizetésemelésért, jobb bérért, hanem egy kis pihenőért sztrájkolnak. Az orosz hatóságok a sztrájkolók ellen nem mernek szokott erélyükkel eljárni, mert félnék, hogy egyáltalában nem lesz a gyárnak begyakorlott munkása.

— Japán szállít ugyan Oroszországnak municiót, de ez elenyésző csekélység, pedig Wladiwostok felől öt hónap óta lefoglalt a katonaság minden vonatot, — még a vonal vasúti alkalmazottai sem használhatták a vasutat.

Aradi földbirtokosnő és gyóntatója pere.

(A szóttépett végrendelet. — Elejtett vád.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, március 18.

Rendkívül érdekes rágalmozási pert tárgyalt ma Wiener büntetőbíró. A panaszos egy bécsi piarista pap, Négy esztendővel ezelőtt történt, hogy Lukács Gyula aradi földbirtokos meghalt. Vagyont, százhuszezer koronát Mikoru fia örökölte azzal, hogy a haszonélvezet az anyát illeti meg. Az özvegy Bécsbe költözött s egy alkalommal gyónni ment el a piarista templomba Buvár Ferenc tiszteletébe. Ami ezután történt, azt a pap ellen tett feljelentésében a következőképpen adta elő:

— Gyónás közben elmondottam, hogy férjemmel közös végrendeletet csináltam, amelyben a tulajdonuk hagyjuk közös vagyónkat. Amikor az uram meghalt, tévedésből összetéptem a végrendeletet. Utóbb a gyóntató felkötött ürtügyek orve alatt több ízben fölkeresett a lakásomon és mindig arról beszélt, hogy ő nagyobb jövedelmet érhetne el vagyonommal. Azt is mondta, hogy ott hagyja a papi pályát, de tízezer koronára volna szüksége, hogy ügyvédi irodát nyithasson. Látni irántam való érdeklődését, többé nem fogadtam s Budapestre költöztem. Vagy kétszáz levelet küldött ide s a azzal fenyegetett, hogy a végrendelet összetéptése miatt engem börtökre zárathat. Feljelentettem ekkor gyónási titok megsértése miatt a szentszéknél, a bécsi hercegprímásnál, de mivel ez sem használt, most zsarolás miatt emelek panaszt.

A budapesti ügyészség a pap letartóztatását indítványozta. A törvényszék, mert egyenes pénzkérést nem látott a levelekben, megszüntette a további eljárást. Most már a pap kerekedett felül s hatóság előtti rágalmozás miatt feljelentette az özvegyet. Az iratok ismertetése után Hagymásky dr. ügyészi megbízott Lukácsné ellen a vádat elejtette.

— A panaszos — ugymond — visszaélt a gyónás szentségével s még volt hozzá bátorsága, hogy a bíróság elé hozza ügyét, a melyhez hasonló még az inkvizíció idejében sem halottunk. A vádlottnő nagyon helyesen cselekedett, amikor ezt a bűnös cselekedetet leplezte.

— Átvesszi a vád képviselőt? — kérdezte a bíró Radákovics Béla dr. védőtől.

Az ügyvéd így válaszolt:

— Engem annyira meglep az itt feltárt tényállás, hogy úgy vélem, ügyvédi esküm ellen vétenelek, ha a panaszt fentartanám. A pert ezennel leteszem.

A bíróság erre Lukácsné ellen az eljárást megszüntette.

Sztrájk a Dardanellákat ostromló hajókon.

— Nincsenek veszélyben az erődök. — Hatalmas török erő várja az entente száraztöldei seregeit. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Konstantinápoly—Berlin—Szaloniki, március 18.

Az ostrom szünetelésének igazi oka.

Konstantinápoly. Az Osmanischer Lloyd tudósítója a Dardanellák ostromának részleteiről és az odaérkező hírekről a következő érdekes jelentést küldi:

Március 14. Ma nagy napunk volt, ugyan nem a háború szempontjából, mert az ellenség csendesen viselkedett és semmi akciót sem fejtett ki, hanem azért, mert ma tört ki a sztrájk az ellenséges hajókon. A Szmirna és a Dardanellák ellen vonuló hajók gépészei, fűtői és segéd munkásai ma sztrájkba léptek a kora reggeli órákban és ez igazi oka annak, hogy az ostrom szünetel. A hadműveletek szünetelésének minden egyéb magyarázata tendenciózus valótlanság, a mely az igazságot akarja szépíteni és eltitkolni. A Hellespontusba, a Nero és Leander öbölbe ma számos olyan sztrájkoló angol tengerészt fogtunk akik a hajókról, báréletük kockáztatásával megszöktek. Amint ezeknek elbeszéléseiből kitűnik, a sztrájk oka az, hogy az utolsó napok nagy aknarobbanásai miatt nem akarják életüket a biztos és el nem maradó veszélynek kiténni. Az izgalmat és félelmet még fokozza a 13-án éjjel felrobbant aknakutató szerencsétlensége, amikor is tudvalevőleg a hajó teljes személyzete is odaveszett. Most óriási díjazásokat ígér az ostromvezető parancsnok a hajósoknak, erélyesen azonban nem mernek a sztrájkolók ellen fellépni, mert a katonaság beátja, hogy Anglia és tolog Franciaország kényelmi szempontból pazarolta a tanult hajóparosok életét.

Itt híre jár annak, hogy csapataink már átkeltek a szuezi-csatornán és erős sereg vonul Egyiptom ellen. A hír nagy örömet keltett, de megerősítést eddig még nem nyert.

Ma érkeztek meg az erődítményekhez a páncélos automobilon és így most már mindenütt áll felvenni az offenzívát a partnak meg nem erősített részein is.

Konstantinápoly, A Wolff-ügynökség levelezője jelenti a Dardanellákból: Csanak, Calais és Kitid Bar közelében lévő két erőd sikertelen ostroma után az angol-francia hajóraj tevékenységében szünet állott be. Kétségtelen, hogy az ellenség tanácstalanul áll szemben a körültekintő védelemmel a parti védőművekkel és az aknamezőkkel. Egy angol hidrolán naponként elröpült a török állások fölött, azonban a török ütegek heves tüze csakhamar visszavonulásra kényszerítte, anélkül, hogy sikerülne megfigyelést tennie. Ugyancsak sikertelenek maradtak az angolok törekvései, hogy az aknákat felkutatassák és ártalmatlanná tegyék és hogy a fényszórókat megsemmisítsék. Később egy angol cirkáló igen rövid harc után visszavonult, amikor egy hatalmas lövést kapott. Azóta csönd van a Dardanellák körül.

Bombázzák a Dardanellákat.

Szaloniki. A zivatarok tolytán beállott kényszerszünet után az angol-francia flottá ismét felvette a szarozsi öböl feől a Dardanellák bombázását, továbbá a butairi és gallipoli-i erődök lövetését.

Köln. A Kölnische Volkszeitung jelenti: A Dardanellákról szó ó párisi hírek mind gyérrebbek és zárkózottabbak. A párisi lapok hírei régiiek, az angolok pedig kevés optimizmust fejeznek ki.

Szaloniki. A török vezérkar a Dardanellák erődjein nagy változásokat visz véghez. Eddig sikereket a szövetséges fölött csak ott ért el ahol az angolok által készített védelmi tervek nem sokat változtattak. Az angolok az eddig lött erődök berendezését és védelmi eszközeit jól ismerik, mert Limpus angol admirális vezetése alatt maguk szerelték föl és a védelmi rendszert gyökeresen megváltoztatni az egész vonalon, az idő rövidsége miatt már nem lehetett.

Milliókat lövöldöztek el eredmény nélkül.

Berlin. A Berliner Tageblatt tudósítója jelenti Konstantinápolyból: A Dardanellákban nincs közvetlen veszély. Az átmenet kieroszakolása az eddigi módszerrel lehetetlen. Az entente-hajók milliókat lövöldöztek el eredménytelenül ellenben öt angol hajó hasznavehetetlen lett, három aknahajó elsüllyedt. A külerödökkel folytatott küzdelem óta török részről egyetlen ember sem besült meg, az agyuk sertetiesül sorban állanak. Az entente seregeinek partraszállása molo híján ezredenként egy napig tartana s így könnyen megakadályozható.

Az angol hajók sérülései.

London. A Times katonai szakírója szerint az angol csatahajók sérülései a Dardanellákban csak jelentéktelenek. A török lövegek egy része harmincet volt. A legveszélyesebbek a rejtett helyen felállított ágyuk, amelyekkel felderíteni lehetetlennek bizonyult.

Konstantinápoly megerősítése.

Szaloniki. Az Embos jelenti Konstantinápolyból: A városba vezető összes utakat védőművekkel, tüzérséggel elzárták, a várost körülzárták. Szukari körüli erődöket emeltek s újabb csapatokat vontak oda. Az entente seregeinek partraszállási kísérletét hatalmas török erő várja. Leman-Sanders pasa Szíriából és Armeniából Konstantinápolyba rendelte a német tiszteket.

Elesett aradmegyei katonák. A 139. számú veszteségi lajsirom még a következő elesett aradmegyei katonák nevét közli a mai lapunkban felsoroltakon kívül: Kolf Miklós ővezető (Kovási 1886.), Kolompár János, Kása Szinusz (Ravna 1886.), Kovács István ővezető (Alosai 1892.), Kovács János ővezető (Nagykamarás 1884.), Kovács Mihály (Oszentanna), Kujedan Mihály (Selénd 1880.), Kukoska József szakaszvezető (Nagyak), Lorik Vazul póttartalekos (Alsódobra 1884.), Lipita József szakaszvezető (Mazdhegyes 1882.), Lupoj Miklós (Ocsisor), Makner Péter (Alsósimánd 1889.), Moris György (Gavosdia 1883.), Markstadi Péter tizedes (Hidasliget 1887.), Meszlényi Béla tizedes (Tótkomlós 1883.), Mirén Flóris (Sikló 1889.), Mócs Szent (Dud 1886.), Makucza Vazul (Kürtös 1884.), Moldovan Achim tizedes (Monyoró 1884.), Múlek Antal (Székudvar), Müller József (Ujszentanna 1885.), Niedermayer Mihály (Szentmárton 1889.), Nyisztor Szilárd (Szarab 1887.), Paguba János ővezető (Székudvar 1879.), Paszula János (Lippa 1881.), Parsal Demeter ővezető (Szemlak 1887.), Plos József tizedes (Marosborsa), Polt Péter (Csorba), Popor Trandoszir (Dud), Pósa József ővezető (Kevermes 1880.), Rád Ignác (Kövesd 1880.), Ruff György ővezető (Oszentanna 1883.), Seredán György (Kovási 1885.), Sirián Péter (Mikolaka 1881.), Staff István (Világos 1882.), Stefea Trifon (Szerb 1882.).

Szakács Tivadar (Kürtös 1890.), Szántó József szakaszvezető (Lőkősháza 1885.), Szelej Sándor tizedes (Talpas 1890.), Szvetka Demeter (Ménés 1884.), Tauber Ferenc (Oszentanna 1887.), Tomán Ferenc (Ujpanát 1894.), Varga Imre (Magyarpécska 1889.), Verő János tisztiszolga (Medgyesbodzás), Vésza István (Solymosbúcsa 1882.), Vidai Sándor szakaszvezető (Arad 1881.). Az elesett vitézek a 2. honvéddyallegezred és a 3. honvédmegyei katonái voltak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: A koldusdiák, teljesen új betanulással először.

Szombat: A koldus diák, másodszor.

* A színház hírei. A szökőtt katoná. Vasárnap este ismét egy kedves népszínmű kerül sorra. Szerdahelyi Kálmánnak ez a régen nem adott érdekes népszínműve, melyben a társulat összes tagjai részt vesznek. A népszínmű irodalom fénykorából ismeretes Korpádi Gergely tragédiája, mely a darabon végig húzódik. A sokat emlegetett és abban az időben híres Zrínyi kávéház, a topronyosi törzsvendégeivel. Ez a népszínmű a mely elejétől végig érdekes fordulatokban bővelkedik, kiválóan előrendű szereposztásban kerül színre. Főszereplők Pataki Vilma, L. Kiss Mariska, Benkőné, Barics, Győző, Kortész, Herold, Polgár stb. — Délibab-utca 7. sz. Vasárnap délután 3 és fél órákor mérseklő helyarákkal Hajó Sándornak pompás vigjátéka kerül műsorra, melyet eddig minden előadásban zsúfolt nézőtér előtt játszottak. A színház együttes összjátéka régen érvényesült olyan tökéletességgel, mint ebben az évadságban, melynek minden szerepe hatásos, derűs alakításra ad alkalmat és így a délutáni színházjáró közönségnek alkalmat lesz gyönyörködni olyan előadásban, melyben egy pillanatra sem szűnik meg, sőt egyre fokozódik a jól eső vidámság, melyet a vigjátéknak már első jelenetei keltenek. Az összes szereplő ugyanazok, mint a bemutatás alkalmával. — Előszózatokban Papa kedvence a budapesti magyar színház legújabb énekes vigjátéka, Ripacsok, Néma asszony, a Vig-színház műsordarabjai.

* A Kék egér folytatása az Apollóban. Engel és Horst tarsasírok ma a legkeresettebb céget alkotják. A Kék egér első részével tették népszerű munkájukat. A mozibajárt publikum talán sohasem nevetett annyit, mint ezen a rendkívül ötletes vigjátékon. Olyan hatalmas, feledhetetlen sikere volt a darabnak, hogy a tarsasírok szinte erkölcsi kötelességüknek érezték a vigjáték folytatását. Eredeti, finom humoruk, amelyek már az első részben megcsillantak, a második folytatásban még fokozódva jut érvényre. A néző nem tud egy pillanatra sem megpihenni, oly gyors egymásutánban következnek a rendkívül komikus, ötletes jelenetek. A címszerepet most is Magda Lesing, ez a bájos, temperamentumos színésznő játssza. A fővételnek igazi művészettel készültek s meglátszik az filmen, hogy színdarabok költöttek annak az előállítására. A Kék egér második folytatásának premierje pénteken van az Apollóban. Az előadások nem folytatolagok, mert jegyek a helyek számának megfelelően adatnak ki.

* Hasonmás. (Nagy detektívdráma az Urániában.) Igazlmas detektívdrámát mutat be ma a színház, mely most gyors egymásutánban a fővárosi nagy színházak képeit játssza le. A mai kép értékét emeli az a körülmény, hogy benne Hanny Weiss, a legkiválóbb német mozidiva játszik egy félvilági hölgyet tökéletes művészettel és elbájoló kedvességgel. A dráma eseménye Geldern bankár körül forog, kinek hasonlatosságát egy csavargó kihasználja. A hasonlatosság olyan frappáns, hogy a színhámos még a legintimebb családi helyekre is bejut. Így történik meg, hogy az irányítást a lopást felfedezik és a bankárt fogják el tettesként. Csak hosszas hajszá után és akkor is egy ügyes fogás révén sikerül az igazi bűnöst elfogni és ezáltal a család feldúlt boldogságát helyreállítani. — „Lelek harca” Dorrit Weixler film az Urániában.

* Felhívjuk a közönség figyelmét Kerpel László 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

Katonai bíróság ítélkezik a posztócsalók felett

(Az igazságügyi és honvédelmi miniszter döntése. — A rendőrség folytatja a nyomozást. — Országos vizsgálat folyik.)

Táviratt tudósítás.

Budapest, március 18.

Budapestről jelentik:

A honvédelmi és az igazságügy-miniszterek megegyeztek, hogy a több milliós posztócsalás, a katonai büntető törvénykönyv 327-ik szakasza alapján elkövetett bűntett és annak elbírálására a katonabíróság illetékes. Ennélfogva a nyomozás befejeztével a letartóztatottakat átadják a budapesti honvéd hadosztálybíróság ügyészének.

A posztópanama ügyében a rendőrség a tegnapi letartóztatásokkal még korántsem fejezte be a vizsgálatot. Ma a tegnap letartóztatott ismert fővárosi kereskedőket újból részletesen kihallgatták és az újabb gyanúkok alapján ismét hoztak be posztószállítókat a főkapitányságra. A rendőrség az ügynek már minden részletét ismeri, de zárt ajtók mögött dolgozik és a lényegét ismertető közléseket még sem tesz. Tudja, hogy kikkel voltak a posztókereskedők összeköttetésben, kik azok az ügynökök, akik busás provízió ellenében összeköttetést teremtettek a posztószállítással sohasem foglalkozó kereskedők és más egyének között és most a rendőrség az összekötő kapcsolatok legapróbb részleteit akarja földeríteni.

Tegnap este teltiz órákor hirdették ki Neumann László, Szász Ödön, Faragó Béla, Hecht Dezső és Pártos Arthur előtt a letartóztatást elrendelő végzést. A kihallgatásokat Marinovich Jenő dr. rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetőjének irányítása mellett Bartha Gyula dr. és Császár Pál dr. végezték, a kik valamennyi gyanúsítottal hosszú jegyzőkönyvet vettek föl.

(Akit egész Budapest ismer.)

Neumann László váltig azt állította, hogy ő szigorúan a szerződésben kikötött minta szerint szállította az árut, bizonyítani is akarta számlákkal, hogy jóminőségű árut szállított, azonban a katonai és rendőri bizottság vizsgálata, valamint az ügyben érdekelt és ezek közül már letartóztatott emberek vallomásából kiderült, hogy Neumannnak is része van a posztócsalásban. Este hét órákor Bartha Gyula dr. kihirdette Neumann előtt a letartóztatást elrendelő végzést. Neumann a letartóztatás hírére összeesett, majd mikor magához tért, egy székre kapaszkodva, verejtékező homlokkal ismételte, többször egymásután, szinte magán kívül:

— *Lehetetlenség! Engem nem lehet letartóztatni. Engem egész Budapest ismer. Engem nem lehet letartóztatni!*

Szász Ödön a Deák Ferenc-utcában levő Schwarz Lajos és Társa posztónagykereskedő vállomása szerint 35.000 korona értékű posztót szállított. Ő hozzá egy fiatalember jött, aki egy biztosítópénztár hivatalnok és ez azt állította, hogy összeköttetései révén katonai szállításokban tudja részesíteni. Mindössze annyit kért tőle, hogy minden méter után egy korona províziót adjon neki. Szász belement az üzletbe és az illető fiatalember províziókban és egyéb jutalom fejében körülbelül négyezer korona jutalmat kapott. Ezt a fiatalembert a hadosztály ma elővezette a főkapitányságra. A bűnténynek ez az újabb gyanúsítottja rokona az ügyben már letartóztatásban lévő, de a

vizsgálat érdekeire való tekintettel, eddig még meg nem nevezhető előkelő embernek.

Hecht Dezső, akinek a Szerecsen-utca 7/9. házában van posztónagykereskedése, 150.000 méter posztót szállított, mindig a legolcsóbb minőséget a legdrágább áron.

A Bastier, Galántai és Társa cégrésztől a rendőrség Horti Samut hallgatta ki. Horti a kihallgatás után elbocsátották a rendőrségről, mert okmányokkal tudta igazolni, hogy ő nem folyt be a szállítások intézésébe, mert a cég részéről állandóan vidéken utazott.

A rendőrség újabban arról értesült, hogy Taubes Jenő, akit ebben az ügyben szintén letartóztatnak, egy máramaros-szigeti kereskedővel volt összeköttetésben, aki szintén posztószállítást végzett.

Tegnap délután Körös Arthur rendőrfogalmazó, Marinovich Jenő rendőrtanácsos intézkedésére, házkutatást tartott Blum Sándor vállalkozónak a Váci-utca 78. számú lakásán és ennek raktárában. A házkutatás eredményéről a rendőrfogalmazó jegyzőkönyvben számolt be. Blum Sándor sőt a posztóügyben letartóztatott Váradi Dezsőnek. Váradi Sándor Béláról a kihallgatás alkalmával kiderült, hogy a szintén letartóztatott Kohn Bertalan Bélának a mostoha testvére, bár Váradi eleinte mitsem akart erről tudni.

(A notesz titka.)

A nagy bűntényben Faragó Bélának volt a legérdekesebb szerepe. Nemrég még kiadót hivatali ügynök volt, most a háború folyamán egész hirtelenül vagyonra tett szert. A lakásán megtartott házkutatás alkalmával készpénzben 14.000 koronát, takarékkönyvekben pedig 16.000 koronát találtak. Erről az összegről nem tud számot adni. A személymódozás alkalmával a zsebében egy noteszt találtak, a melyben több olyan egyén szerepel, a kik a hadsereg-szállítók voltak. Az egyes nevek mellett nagy számok vannak feljegyezve, de ezeknek a számoknak a magyarázatát még nem tudta megfeyteni a rendőrség.

Faragó Béla, a ki igen élelmes ember, még novemberben megtudta, hogy a honvédség számára temérdek mennyiségű posztó kell és azt is, hogy egy hadbiztos biztat meg azal, hogy vásárolja össze Budapesten az összes raktáron lévő posztókat. Faragó tudva ezt az értékes titkot, felkereste Váradi Sándor Bélát, Neumann Lászlót, Hecht Dezsőt, a Pártos, Ekker és Társa céget és más kereskedőket is és megállapodva egy átlagos árral, opciót vett a cégek összes posztókészletéről. Másnap, harmadnap megjelent a hadbiztos ugyanazoknál a cégeknél és kijelentette, hogy a hadsereg számára posztót szeretne vásárolni. A cégek zavarába voltak, mert nem rendelkeztek több szabadon áruik felett a Faragó Bélának adott opció következtében.

A cégek csaknem kivétel nélkül bizonyos mohósággal ambicionáltak, hogy ők közvetlen szállítói legyenek a hadseregnek. Ezért sürgősen tárgyalásokba bocsátkoztak Faragó Bélával, a kit kapacitálni igyekeztek arra, hogy jelentékeny összeg ellenében mondjon le opciójáról. Faragó kezdetben nem mutatott nagy hajlandóságot az opció visszaadására, de végül mégis megállapodott a cégekkel abban, hogy opciójáról lemond, de kártérítésül a hadsereghez szállított posztó minden méterje után 70 fillér kártérítést kap. Volt olyan cég is, a mely Faragóval közvetítő útján lépett összeköttetésbe és ilyenkor ez a közvetítő is keresett méterenként 30 fillért.

Faragó Béla ilyen módon Váradi Sándor Bélától több mint 50.000 koronát, Hecht Dezsőtől 38.000 koronát, Pártos, Ekker és Társától 20.000 koronát kapott.

Hogy ezt a pénzt hova rejtette, azt még nem tudják, csak annyit állapítottak meg, hogy egy vállalatba körülbelül 10.000 koronát fektetett bele. Faragó Béla azonban nemcsak ilyen úton kereset, hanem az ügygyel kapcsolatosan egészen más alapokon is, ezeket a dolgait azonban ma még nem lehet közölni a nyilvánossággal.

(Nincs elég cella a csalóknak.)

A főkapitányságon már nincsen elegendő cella, ahova a posztócsalókat el lehetne helyezni és ezért a más ügyben letartóztatott embereket a rendőrség kénytelen volt a toloncházba kivitetni, hogy a posztócsalás miatt letartóztatottakat külön-külön zárkában lehessen őrizni.

A főkapitányságon ma reggel nyolc óra óta folytak a kihallgatások és először is a tegnap letartóztatott embereket hallgatják ki újból. Reggel kilenc órákor Csócsán Jenő rendőrtanácsos tartotta meg a letartóztatott nagykereskedők fölött a raportot.

Délután Bartha fogalmazó újból kihallgatta Neumann Lászlót. Ebből az alkalomból a detektívek behozták a Neumann László tiszteletben lefoglalt üzleti könyveket, amelyeket valószínűleg könyvszakértőkkel fognak megvizsgáltatni.

A főkapitányságon ezidőszáig a letartóztatottakon kívül egyetlen ember sincsen őrizetben. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nyomozás be van fejezve.

Ezenkívül a nyomozást kiterjesztették a vidékre is. Két vidéki sötétlelkű ember szintén részese a posztóbotránynak. Ezek egyikét az Altöld egyik nagy városában már eddig utolérte a rendőri kéz, a másikat pedig Erdélyben fogja megtalálni.

„P. P. P.”

(Rágalmazással vadolt iparos. — Amikor a tréfából komoly ügy lesz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

K. József aradi iparos feleségének egyik külvárosban szatócsüzlete van s K. legfőbb vágya volt, hogy az üzlethez italmérési engedélyt kapjon. Minden követ megmozgatott ez irányban, többször kérelmezte az italmérési engedélyt, naponta eljárt a batóságokhoz, de mind hiába. Közben — még mielőtt kérvénye elintézését nyert volna — az üzletben meg is kezdte az italmérést, de emiatt csak a fináncokkal gyűlt meg a baja.

K-t rendkívül elkésztette, hogy az italmérési engedélyt nem tudta megkapni s emiatt nem régebben egyik ismerőssel, M. Miksa aradi kereskedővel találkozáva, indulatosan panaszkodott. M. jóakaratu tanácsokkal szolgált neki, de K. elkésztetten jelentette ki:

— Hiába minden, az aradi fináncoknál csak három p-vel lehet valamit elérni!

— Három p-vel? Hát az micsoda?

— Pénz, pástöróra és protekció! — jelentette ki szigorúan K. mester.

M. másnap a dolgot mint sikerült élcet elmesélte egy aradi pénzügyőri biztosnak, az azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem azonnal nekigyürkőzött, hivatalos jelentést szerkesztett a pénzügyigazgatósághoz, amely viszont hatóság rágalmazása miatt tett feljelentést K. ellen.

Az érdekes ügyet ma tárgyalta az aradi kir. törvényszék. A tárgyaláson K. beismerte, hogy az inkriminált kifejezést használta, azonban kijelentette, hogy jogos felháborodásában s hogy amit mondott, annak igazságát bizonyítani is tudja. A törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott a valóság bizonyítását s elrendelte a K. által bejelentett két tanu — két aradi kereskedő — kihallgatását.

Románia foglalja vissza Besszarábiát!

(Carp Péter akciója Oroszország ellen. — Bejelenti a legelkeseredettebb küzdelmet a román-orosz barátkozás ellen.)

Závirati tudósítás.

Brassó, március 18.

Románia ezidőszaki egyik legnagyobb államférfia kétségtelenül Carp Péter. Az ősz diplomata, akinek minden szava pörölyütésként hull ma is a romániai oroszofilizmusra, hogy Oroszország elleni akcióját döntő sikerre is vigye, „Moldova” címen lapot alapított, amelynek szombaton megjelent első számát ma vetjük kézhez.

A lap, amely már a rendelkezésére álló igen nagy anyagi javak és Carp Péter személye miatt is rohamosan fog elterjedni Romániában, élén, mint lapvezérét, az ősz diplomata nevét viseli és a következő bevezető sorokban publikálja politikai programját:

„A „Moldova” című lap egy Carp P. P. elnöksége alatt álló bizottság vezetése alatt fog megjelenni. Célja lesz mindazokat leküzdeni, akik, midőn arra vállalkoztak, hogy megvalósítsák a nemzeti ideált, történelmünk nemismerése miatt, vagy pedig büntetésre méltó nemtörődomségből megfélemltek a moldovaiak azon munkatársairól, akik a Duna torkolatának védelméért küzdöttek és akiknek hősiessége tette lehetővé Románia szabadságát.

A lap arra fog törekedni, hogy a megtévesztett közvélemény tudomására hozza, hogy

a nemzet egységessé tétele csak úgy lehetséges, ha Besszarábia felszabadításával kezdjük,

mert ez nemzeti jellege elvesztésének néz különben elébe.

Bűnös dolog volna, ha csupán azért, mert annyira elvannak nyomtatva, hogy kiáltásuk nem hallatszik hozzánk, megfélemlenénk a Pruthon túl lakó románokról.

Minden igaz román kötelessége az országot eme szőgyentől megszabadítani és mi megfogjuk tenni ebbeli kötelességünket, bármi is történjék. A bizottság.”

E bevezető sorokat, Carp Péter becsületesen nyíltzavú és bizonyára az egész román közvéleményben élénk visszhangot keltő zászlóvontása követi, amelyből a következő beszédes részleteket közöljük:

— Beesőritva két nagy hatalom közé, melyek uralma alatt népünknek megszámlálhatatlan tömege él, a Dobrudza déli részén egy bizonytalan szomszéddal, a román királyság létét veszélyeztetné, ha örületeiben az egész világgal konfliktusba keverednénk. Így tehát a következő alternatíva előtt állunk:

Vagy az ententével megyünk, hogy Erdélyt meghódítsuk, vagy a hármasszövetséggel tartunk, hogy a Dunát a Dnyaszterig kiegészítsük.

Feleletet erre a dilemmára nem a tömeg ordításában, hanem Románia érdekeinek komoly tanulmányozásában találunk. Románia mindenekelőtt egy dunai állam; a Duna torkolatától függ gazdasági jövője és ránc nézve létkérdés, hogy ezen torkolatoknak zász általi uralmát megakadályozzuk. Ha Erdélyt veszítjük el és a Duna torkolatait elveszítjük, úgy elvesztünk mi és velünk Erdély. Hogyha ellenben a Dnyaszterig terjeszkedünk, akkor Erdély kérdése egy probléma marad, melyet a következő nemzedékek könnyűséggel és az osztrák-magyar monarchiával való konfliktus nélkül fognak megoldani. Magától értetődik, hogy a

Duna torkolataival a Dardanellák semlegessége is össze van kapcsolva.

Egy oly semlegességgel, amely nemcsak román érdek, hanem közös érdeke a balkáni népeknek. Egyezéssel, jól felfogott érdekünk arra kényszerít, hogy Besszarábiát visszanyerjük és a Boszporus semlegességét biztosítsuk.

Ha a probléma második részét nézzük, úgy a hadakozók érdekeinek tanulmányozásánál könnyen meggyőződhetünk, hogy kivel szemben kell bizalommal viseltetnünk. Oroszország köszönetreméltó világossággal hirdette ki győzelem esetére való szándékait. Ugy a cár manifesztuma, mint Goremkín és Sassanov miniszterek nyilatkozatai szerint az oroszok a Fekete-tenger, a Boszporus és a Dardanellák egyeduralmára törekednek. De még ha Oroszország ennek ellenkezőjét is hirdetné, úgy arra tanít a történelem, hogy a tengerhez való bejárat reá nézve oly nagy fontossággal bír, hogy ezért óriási áldozatokat hozott és fog hozni. A japánok által a Keleti-tengertől visszasszorítva, ismét megkezdte tradicionális politikáját a nyugat felé és ma azt hiszi, hogy elérkezett a perc, hogy Nagy Katalin ideáját megvalósítsa.

Hogy a Boszporus fölötti uralom megadja neki azt a lehetőséget, hogy meghiusítsa a konkurenciát, melyet a Duna mentének dus termése okozhatna, azt az egészséges emberi ész látja és fura nemzeti politika volna, ha magunk kovácsolnánk a láncokat, melyek béklyóba zárnának majd bennünket. Bármily ígérekkel is áll elő Oroszország, nem szabad elfelejtenünk, hogy érdekei a mieinkkel ellentétesek és jó véleményét táplálunk hazafiasságával szemben, semhogy azt higgyük, hogy érdekeit a mi érdekeinkért fel fogja áldozni.

Ha most már a másik hatalom csoportjához fordulunk, úgy azt látjuk, hogy a múltban Németország mindig védelmezett bennünket.

Poroszország már számtalanszor megakadályozta a heroességek felosztása után jelentkező velleitásokat. Németország a londoni konferencián győzelmesen támogatta a Dunához való jogainkat és nagyrészen köszönhetjük gazdasági fellendülésünket. Ha még hozzá vesszük, hogy Németország minden más hatalomnál inkább rá van szorulva a tengerszerzők semlegességére, hogy gazdaságilag fejlődhessek, úgy el kell ismernünk, hogy érdekeink Németországgal azonosak.

Ez volt minden államférfiunk meggyőződése, mindannyian pártkülömbökre való tekintet nélkül a hármasszövetséghez való csatlakozás hívei.

Ami a monarchiát illeti, ma még inkább mint valaha azonosok érdekei a német érdekekkel és közös sikerük egyuttal a Kárpáton túli románok sikerét is magába foglalja.

Ama konklúzióra jutunk tehát, hogy a becsület az érdek és a hála Németország oldalára állít minket; ott van ami megmentésünk és ott van a mi jövőnk.

Előléptetések. A kereskedelemügyi miniszter Csécsy József dr. miniszteri titkár cím és jelleggel felruházott miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá nevezte ki. — A kereskedelmi miniszter Ottóvay József kir. mérnököt főmérnökké nevezte ki.

Katonák imája a vértanuk szobra előtt.

(Vetekednek a harobaladuláért az aradi bakák.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

Az a nagy összeforradás, együttérzés, amelyet a háboru, katonaság és polgárság, magyarok és a monarchia másik országának népei között teremtett, impozáns módon nyilatkozik meg minden alkalommal. Nemzetiszínű lobogó, magyar vezényszó: amiért annyi hosszú lére eresztett szó hangzott el hiába, most egyszerre, akadálytalanul megvan és piros-fehérszöld szalaggal ékesen indulnak a háboru kezdete óta ezek, tízezrek és százezrek a nagy nemzeti erő végtelen és kimeríthetetlen folyamának tízezrei és százezrei a harcok mezejére.

A sok főlemelő és lelkesen hazafias mozzanatról, amely ennek a fegyveres embertengernek hullámzását nyomon kíséri, egyik legszébbje és legmagasztosabbja játszódtott le ma a Szabadság-téren a vértanuk szobra előtt. Dálben a házikorodnak egy teljesen felszerelt vadonatúj csukaszürkében menetelő csapata vonult végig a városon. Kisszentmiklósról, Uj-aradról jöttek, ahol most a várbán megallapított betegségek miatt táboroznak. A katonazene friss ütemű indulókat játszott és a legenyek vidáman, büszkén lépkedtek végig az utcán a kendőt lobogtató, integető közönség sorai között.

A Szabadság-téren hirtelen álljt vezényelt a csapatot vezénylő tiszt. A fényes rézhangszerekből harsogó induló megszakadt, a zenészek megálltak, a legénység pedig újabb vezényszóra frontot csinált a vértanuk szobra felé.

— Zum Gebet! — hangzott föl a vezényszó és a lábhoz tett fegyverrel álló aradi bakák keményen sapkájukhoz emelték tisztelgésre a kezüket. A körülálló közönség sorában is lekerültek a fériák fejéről a kalapok és őszinte áhitattal hallgatták végig a zenekar imára zendülő hangjait.

Megható jelenet volt ez: a közös hadsereg katonáinak Aradtól bucsuzó imája a szabadságharc után kivégzett vértanutábornokok nemzeti kegyelettel őrzött emlékszobra előtt. Azután újabb vezényszó:

— Vom Gebet! — és a katonák a Rákóczi induló ftemére elvonultak.

Érdekes, hogy a már kiképzett legénység milyen lelkesedéssel készül utra, ha jön a parancs. Valóságos versengés folyik azért, hogy ki mehessen a felkészülő csapattal. Amikor az egyik aradi gyalogos csapat itthon levő eszernél jóval több legénye közül az elmúlt napokban egy kisebb osztagot kellett összeállítani és utnak indítani, a parancsnok fölhiyta a katonákat, hogy aki menni akar: jelentkezzen. Mind az ezer egynéhány száz vitéz előlépett. Nagy ügyvel-bajjal sikerült mégis a sok jelentkező közül a szükséges számot kiszemelni. Már együtt volt az osztag, amikor egy öreg tartalékos valósággal sirva könyörgött, hogy vigyék őt is, mert visszavágyódik a frontra.

— Nem tehetek semmit fiam — mondotta jónakáron a parancsnok. — A szükséges emberem együtt van, többet nem vihetek. De ha akad valaki, aki lemond a te javadra: elvisszlek.

A tartalékos katona sorra könyörgött az indulásra készülő bajtársaknak. Hiába. Egysem akadt a lelkesedők közt, aki lemondott volna a harobavonulásról, átengedte volna azt a büszke dicsőséget, hogy mehet küzdeni, harcolni királyért és hazáért.

„Nem javította az utakat az orosz gőzhenger.“

— Semleges ítéletek az oroszok nagy vereségeiről. — A hallgatag németek győzelmei: — Operációk Przemyśl felszabadításáért. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Berlin—Stockholm—Zürich, március 18.

Döntő csaták küszöbén.

Stockholm. A Svenska Dagbladet írja: Döntő csaták vannak küszöbön. Hat hónap után most mindegyik fél végső erejét teszi meg, hogy a döntést kicsikarja. A pozíciós csatározás nemsokára véget ér s döntő hadműveletek kezdődnek.

Hindenburg Varsóba tart.

Berlin. Egy amerikai lap tudósítója intervjút folytatott Hindenburg tábornaggal, aki arra a kérdésre, hogy mit tart az orosz gőzhengerről, a következőket felelte:

— Nem javította az utakat akár előre ment, akár hátra!

— Buosuzáskor a tábornagy megkérdezte az újságírótól, hogy hová megy.

— Varsóba! — felelte a hírlapíró, mire Hindenburg megjegyezte:

— Én is, de nem ma!

Német győzelmek és orosz fecsegések.

Stockholm. Az Aftonbladet katonai munkatársa vezetőikben foglalkozik az orosz harctéri helyzettel és többek között ezeket írja:

— A németek tudnak hallgatni. Ezt a legutóbbi időben kiadott harctéri jelentéseikkel is bebizonyították, a midőn az Észak-Lengyelországban történő eseményekről, az oroszok nagybangu győzelmi jelentéseivel szemben, semmit sem írtak. Így történt ez mindig. Eltelt néhány nap és azután magukból az orosz jelentésekből látjuk, hogy az óvatos és szófukar németek egymás után arattak győzelmeiket, még pedig azokon a pontokon, a hol az oroszok akartak győzelmet kicsikarni. Lomzától északkeletre Pionsknál, Augusztówtól délkeletre az oroszok minden támadását, súlyos veszteséget okozva nekik, visszaverik.

A legutóbbi napokban kiadott jelentésekből megállapíthatjuk, hogy a németek törekvése az volt, hogy a plock—grodnói vonalon eddigi állásaikat megtartsák. Eddig a németek megelégedtek ezekben az állásokban a defenzívával. Aláhúzzuk ezt a szót, hogy „eddig“, mert minden jel arra mutat, hogy az oroszok jobboldali szárnyán nagy fordulat előtt állunk. Talán már a legközelebbi órákban a németek újabb győzelmes előrenyomulásáról kaphatunk híreket.

A litván erdőkben lekötött német csapatokat, amelyek időközben felszabadultak, átcsoportosították és most ezeket a frontnak arra részére irányították, ahol Hindenburg minden valószínűség szerint újabb csapatokat akar mérni az oroszokra. A pionsk—praszny—osztrólenkai vonalról van szó, amelyet a németek különösen azért támadnak, hogy elvágják az orosz hadsereg összeköttetéseit Nowogeorgiewsk és Mława között. Ennek a következménye az lesz viszont, hogy az Ossowiec vár elleni támadás a siker minden kilátásával keesegtet. A keletről és északról ugyancsak ebben az irányban operáló német csapatoknak a X. orosz hadsereg megsemmisítése után immár nem kell tartaniok az oroszok bekerítési mozdulataitól.

Ha a németek — mondja a katonai szakértő — ezen a vonalon döntő győzelmet akarnak elérni, úgy egyidejűleg az oroszoknak a Visztulától nyugatra levő hadvonalát is nagy erővel kellene megtámadniok. Ezt legkönnyebben úgy érhetik el, ha Thorn—Kalis és Oentochova vidékéről a Visztula mellett levő vonalba új megerősítéseket küldenek. Ez nem ütközhetik nagyobb nehézségbe, mert a néme-

teknek az ország belsejében jelentékeny tartalékaik vannak. Hogy ez a katonai szempontból szükségszerű mozdulat tényleg meg fog történni, erre az mutat, hogy a frontnak ezen a részén a németek igen nagy aktivitást fejtenek ki.

A németeknek Rawa városától délkeletre elért eredményei és az oroszok itt megkísérelt ellenoffenzívájának erőlyes visszautasítása is bizonyítja, hogy a küzdőtérnek ezen a részén nagyobb események előtt állunk.

Az osztrák-magyar csapatok ugyancsak nagy tevékenységet fejtenek ki Dél-Lengyelországban. Itt az oroszoknak eddig minden előrenyomulási kísérletét megfúszították és azután maguk mentek át támadásba, a mivel sikerült nekik több stratégiai fontos pontot elfoglalniok. Ezekben a harcokban tünt ki az osztrák-magyar tűzérés óriási fölénye az oroszoké fölött.

Ugyancsak Nyugat-Galiciában és a Dunajecnél, különösen pedig Gorlica közelében az osztrák-magyar fegyverek jelentékeny sikereket arattak, a melyek annál említésreméltóbbak, mert az oroszok az előbb említett ponton jelentékeny erőikkel kísérelték meg, hogy az itt könyökben meghajló osztrák-magyar csapatvonalat áttörjék.

A Kárpátokban, különösen a Dukla-szorosnál, Baligródnál, valamint az uzsoki-szorosnál a küzdelem igen magas jelleget öltött. Baligródnál az osztrák-magyar csapatok tudvalevőleg taktikailag igen fontos részeket hódítottak el az oroszoktól.

Délkeleti Galiciában Stanisław környékén ezidő szerint áll a harc.

Mindezekből kitűnik, hogy a Bobról és a Narewől a Kárpátokig terjedő egész harcvonalon igen nagyjelentőségű harc folyik. Hogy a döntés a nagy csatavonal mely részén fog megtörténni, bizonytalan. Szerintünk azonban már a terepviszonyok folytán is inkább északi és középső Lengyelországban provokálhatják ki a felek a döntést, mint a Kárpátokban.

A központi hatalmaknak eddig sikerült az oroszok mindkét szárnyát jelentékenyen visszahajlítani. Különösen áll ez északi szárnyra, a mely jelentőségesebb is Varsó közelébe miatt.

Az oroszok súlyos vereségei Bukovinában.

Bukarest, március 18. Burdunjeniből jelentik a bukaresti lapoknak: Az utóbbi napokban az osztrák-magyar orosz csapatok között elkeseredett harcok folytak le a raranceai erdő közelében. Az osztrák-magyar csapatok körülvették az oroszokat, akik közül több ezret foglyul ejtettek, hat gépfegyvert és nagyon sok hadianyagot zsákmányoltak. Novosielica és Tzurení között hasonlóképpen erős harcok folytak le, amelyekben az oroszokat szintén visszaverték.

Nem tarthatók az orosz állások a Dunajecnél.

Zürich. A Neue Zürcher Zeitung írja: A keleti hadiszíntéren rendkívül érdekes jelenség, hogy a németek támadásokat intéznek a Pilica északi részénél Novo-Miasztó vidékén, tehát Közép-Lengyelországban. Ugy látszik, mintha a németek a hírhedt lengyelországi eszések előtt akarnák elérni a Visztulát, hogy az áradásoknak és járhatatlan utaknak hátrányait ne legyenek kénytelenek érezni. Dél-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában mindkét fél vállalkozási kedve fölébredt. A lengyel dombvidéken, a Nida és Dunajec mellett, ezze-

szemben azonban a helyzet lényegében nem változott.

A Kárpátokban a harcok középpontja nyugatról kelet felé tolódott el. A Dukla-szakaszon a harc nem oly heves, de annál élénkebb az uzsoki és lupkowi szoros között. Az ott küzdő osztrák-magyar és német csapatok mindenáron meg akarják szerezni a San és Dnyeszter völgyeinek bejáratát, míg az oroszok minden erejükkel azon vannak, néhol azonban hiába, hogy megakadályozzák ezt a tervet. A szövetségesek sikeres törekvése nagyon is érthető, mert ugyanis ha a szövetségesek a San és Dnyeszter felé eső völgyeket északfelé kezükbe tudják ragadni, akkor nemcsak Przemyśl szabadul fel és nemcsak az oroszok déli frontját törték át, hanem lehetetlen tovább tartani az oroszoknak állásaikat a Dunajec és Biala vidékén, különösen pedig Nyugat-Galiciában. Egyébként a kárpáti operációk meglehetősen szenvednek az időjárás kedvezőtlen volta miatt. Nehéz elképzelni, hogy itt az egész fronton egybefüggő nagyobb akciók történhessenek. Az egész vonalon a gyalogság dominál, miután a tűzérés mozgása nehéz.

Óvatosak az oroszok támadásaikban.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Az oroszoknak a kárpáti fronton, de különösen a Dnyeszter vidékén Nadwornánál és Ottjánál az utóbbi napokban szenvedett veszteségei olyan horribilis nagyság, hogy a mostanáig a vérrel pazarló ellenség tegnap erősen mérsékelte hevét és támadásaiban óvatossá lett. Így a Kárpátokban kisebb ágyúharcon kívül nagyobbbrészt esőnd volt.

Csernovicnál csapataink könnyű szerrel visszaverték az oroszoknak keletről indított támadását.

Akcióban az új orosz légihajók.

Kopenhága. A moszkvai lapok jelentik, hogy a Grodno és Kowno feletti erődítményterületen állandóan légi harcok folynak a német és orosz aviatikusok között. Az utóbbi időben az orosz hadvezetőség számos repülőgépet vezényelt a front e részére. Az orosz repülőök főként felderítő szolgálatra küldettek ki és a Grodno, valamint Ossowiec felett megjelenő német repülőök támadásainak elhárítására. Az említett két vár fölött majdnem naponta megjelennek a német pilóták és bombák, kézigranátákat zúdítanak alá. A legutóbbi német légitámadás Ossowiecbe 14 embert ölt meg és számos sebesülést okozott, sőt a bombák több házát is erősen megrongáltak. Néhány nappal ezelőtt Ossowiec közelében izgalmas légi párvíadalra került a sor egy német és egy orosz pilóta között. A két ellenfél heves tüzeléssel támadt egymásra, míg végül állítólag a német aeroplán megrongálódott és kénytelen volt a német csapatokhoz visszarepülni.

Az orosz hadvezetőség most új szerkezetű légihajókkal is kísérletezik a front e részén, különösen a várharokban. Így a legutóbbi heves ütközetben az új típusú orosz légihajók is résztvettek a támadásban és noha a németek erős tűz alá fogták őket, csak csekély sérüléseket szenvedtek.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 367
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 181
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — 181
Nyomda	— — — — 181

Tizenöt millió rubellel vesztegetett a bukaresti orosz követ.

(A román hadiskola igazgatója mellettünk. — „Politika a gyomron át.”)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

Bukarest izgatott atmoszférájában most különös jelentőséghez jutnak azok a személyiségek, akik Romániának egyik vagy másik állásfoglalása mellett exponálják magukat, és akik a döntő pillanatban az ország sorsára befolyást gyakorolhatnak. A bukaresti közönség most feszült figyelemmel tekint több államférfira, akiknek személyiségét alább jellemezzük.

Aki legerősebben dolgozik amellett — idáig eredménytelenül — hogy Romániát a háborúba sodorja és Oroszország mellé állítsa, nem román, hanem orosz ember. Ez senki más, mint orosz követ, *Koziello-Paklewski*. Pályája sok figyelemreméltó eseményt mutat. *Koziello Paklewski* egy lengyel forradalmárnak a fia, az apját 1848 után Szibériába száműzték. Itt pálinka árusítással és pálinka-égetéssel óriási vagyont tudott magának szerezni. A humoristák azt állítják, hogy idősebb *Paklewski* megboszulta magát Oroszországon azzal, hogy egész Szibériában meghonosította a pálinkaivást. Tény az, hogy a *Koziello Paklewski*-ház még ma is legnagyobb pálinka-égető cég Oroszországban. Ennek következtében a bukaresti orosz követ hatalmas eszközökkel rendelkezik, amelyek elősegítik pályáján és politikai céljai elérésében. Ő maga mesélte, hogy mindig nagyon szívesen zsírált váltókat feljebbvalóinak. Így sikerült neki Londonba jutnia, ahol *Edward* király különös kegyébe került. Az ő ajánlására fontos megbízatással Perzsiába küldték. Ezidőtájt a *Nowoje Wromja* sajtóhadjáratot indított ellene. Az újság azt állította, hogy *Paklewski*, mint lengyel ember, nem alkalmas Oroszország érdekeinek képviselésére. Végre *Paklewski* elhagyta Perzsiát, de akkor már alaposan tökéletesítette azt a tudományát, hogy csengő aranyakkal miként lehet az embereket a maga számára megnyerni. Ezt a virtuozitását Bukarestben szabadon kifejtethette. Aligólág már tizenöt millió rubelt költött a bokezu követ a háború kezdete óta arra a célra, hogy Romániában oroszbarát hangulatot teremtsen. De már régebben is nagy sikerrel uste a lélekvasárlást. Több mint 200.000 frankot költött havonta és nyílt házat vezetett. Az arisztokrátákkal szemben arisztokrata, de egyúttal a radikális elemekkel is a legbarátságosabb módon tud érintkezni. Semmi sem könnyebb, mint hogy az embert bevezessék az orosz követhöz és meghívják az ő asztalához. Naponta két-háromszáz ember étkezik délelőn és este *Koziello-Paklewskinnél*. A gyomron keresztül így csinálják a politikát.

Különös véletlen, hogy *Paklewski* ellenfele a bukaresti földön, az oroszellenes politika legbuzgóbb képviselője, szintén Oroszországban született és épen úgy, mint *Paklewski*, az oroszoktól elnyomott nemzetiséghez tartozik. *Stery* tanár, a jassyi egyetem rektora, kiváló szónok, Besszarábiából származik, ahol édesatyjának nagy birtokai voltak. Jóllehet román ember, az orosz szabadság-rajongók szférájában nevelkedett fel és diákkorban Szibériába száműzték. Szamázelése helyére egész tudományos könyvtárat vitt magával, és mikor végre sikerült elmenekülnie, a tudásnak akkora kezesletet hozta el, hogy röviddel Bukaresztbe érkezése után elnyerte a doktori diplomát. Lassanként Romániában *Stery* lett a tulajdonképeni vezetője a szellemi életnek, amely az ő

kiadásában megjelenő „*Viata Romanesca*” című havi folyóiratban összpontosul. A szabadság és haladás eszméihez *Stery* Romániában is hű maradt. Épen ezért mindenekelőtt határozott ellensége a russzofil politikának. Álláspontjának talán még nagyobb érvényt tudna szerezni, ha szociálpolitikai téren nem hódolna radikális nézeteknek. Radikalizmusa ellenére *Stery* a liberális párt korifeusai közé tartozik és még politikai ellenfelei is becsülik, mert elismerik megvesztegethetetlen jellemét és politikai éleslátását. A russzofil lapok *Bratianu* miniszterelnöknek szemére vetik, hogy nagyon is *Stery* befolyása alatt áll. A háború kitörésekor *Stery* azt kívánta, hogy Románia álljon Németország és a monarchia mellé, és azonnal vonuljon be Besszarábiába. Most is élén áll minden olyan akciónak, amely Oroszországot igyekszik gyengíteni, mert Oroszország győzelmét nemcsak Románia romlásának, hanem az európai civilizáció eltemetésének tekinti.

A mi barátainkhoz tartozik Romániában *Sturdza* ezredes is, a hadiskola igazgatója. Álláspontjának kifejezést adott azzal, hogy kinyomtatatta apjának egy brosuráját, amely Oroszország ellen szól. Sokat beszélnek arról az esetről, melynek nemrég középpontjában állott. A hadiskolában egy előadása alatt közölte hallgatóival egy levélnek a tartalmát, amelyet egy német tiszt barátja írt hozzá s amelyben a levélíró meggyőző érveket sorol fel Németország győzelmi kilátásai mellett. *Sturdza*nak keletlenességei lettek ebből, mert a tanártestület entente-barát tagjai rossz neven vették.

Az utóbbi időben egyébként szaporodnak Romániában az oroszellenes brosurák. Ezek közé tartozik *Bianusnak* „Mit tegyen Románia” és *Radu Rosettinek* „Sohasem Oroszországgal” című nagy feltűnést keltett ropirata, továbbá „Oroszország politikája Romania szempontjából” című ropirat.

Kitüntetések. A király elrendelte, hogy *Borha* Olivér tüzérkapitánynak és *Kováts* Kálmán tüzérfőhadnagynak, a kissezentmiklósi 7. lovaglós tüzérezred tisztsíjainak a legfelső dícsérő elismerést tudtul adják. *Kováts* főhadnagy, aki a hősi halált halt *Bugarin* Emil tüzérezredes adjutánsa volt, most már másodszor kapja a signum laudist.

Milliomos orosz forradalmár. *Krakóból* jelentik: Varsóban, mint az idevaló lapoknak onnan jelentik, az 1863-iki nagy lengyel felkelés emléknapiján a templomokban titokban felhívást köröztet, amely az orosz iga ellen való újabb felkelés szükségességét hangoztatja. A felhívás továbbá a lengyeleket új áldozatokra buzdítja és arra, hogy legyenek az újabb felkelésre elkészülve, amely a béke-konferencia pillanatában a lengyel nemzet akaratát és jogát juttatná kifejezésre. A felhívás szétesztését követő napon Varsóban 150 embert tartóztatnak le, köztük több nőt is. A letartóztatottak közt van *Dziewulski* ismert milliomos is. (Bud. Tud.)

H I R E K. LEGÜJABB.

(Táviróda, cenzurázva.)
Érkezett reggel 3 órakor.

Bukarest. Az orosz kereskedelmi miniszter megtiltotta a Romániának kért szén kivitelét.

Barcelona. Az összes portugál pártok kibékölttek. Az entente párti miniszterek lemondottak a semlegességi nyilatkozat közzétételére már csak napok kérdése.

Milano. Az *Italia* című lap jelenti New-Yorkból, hogy az Egyesült Államok külügyi hivatala 15-én erélyesebb második lépést tett Tokióban.

Szófia. Taget angol tábornokot tegnap a király kihallgatáson fogadta. Taget az éjjel Nisbe utazott.

Szaloniki. A moasztiri szerb katonai hatóságok kényszerítették az ottani parasztság szonyokat és leányokat, hogy mint öszvérhajcsárok teljesítsenek szolgálatot és kórházi szolgálatra is kényszerítik őket. A prefektus tiltakozott, de a katonai hatóság ragaszkodott tervéhez.

Budapest. *Filipesku* Miklós, volt román hadügyminiszter, ismert antant-párti politikus, az erdélyrészi hadbavonult románok családjainak támogatására háromezer lelt küldött Serbán Miklós képviselő kezéhez.

London. Az első házban hozzá intézett interpellációkra Grey külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nem kötött egyezményt Japánnal Csingtau jövőjére nézve. Arra a kérdésre, vajon a szövetségesek megegyeztek-e már azon békafeltételekre nézve, melyeket a Német birodalom, továbbá a monarchia és Törökországgal szemben felállítani szándékoznak, a miniszter tagadólag válaszolt.

A segédszolgálatos.

(Aki szegény, ha nem lehet katona.)
Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

A mai szemlén egy aradmegyei faluból tizenhat legény jelent meg. Tizenöt közülük ep, egészséges s az ezredorvos az első pillantásra kimondta mindegyükükre a szentenciát:

— Alkalmas!

A tizenhatodik legény került végre elő. Szegény nem ütötte meg a katonamértéket azonkívül kissé pupos is.

— Alkalmatlan! — mondta az orvos.

A legény csak állt és várt.

— Menjen már — szóltak rá, — hát nem hallja, hogy alkalmatlan.

— Tekintetes doktor ur — fordult a fiu az orvoshoz — ne tessék engem szegyenbe hozni.

— Maga nem üti meg a mértéket és pupos is, nem lehet magát besorozni.

— De tekintetes doktor ur, nem merek én visszamenni a falumba, hogy tizenhatunk közül csak én nem váltam be. Elbirom én a puskát, tessék engem is bevenni!

Az orvos kis ideig tanácskozott a szemmel vezető századossal, aztán a legény nagy boldogságára kijelentette:

— Hát ha olyan nagyon akarsz katona lenni, nem bánom: alkalmas — segédszolgálatra.

S egy óra múlva már méteres panthával kalapja mellett s kissé dülöngélve is énekelte végig az utcán a — segédszolgálatos:

„Nemzeti zászlót azt kell venni

Nemsokára háborúba el kell menni.”

Ghenadiew és Halil bey találkozója Bukarestben.

(Bulgária és Románia viszonyáról.)

Tudósítók tudósítás.

Bukarest, március 18.

Halil bey, a török képviselőház elnöke, a belügyminiszeri államtitkár kíséretében szombaton Bukarestbe érkezett. Halil bey tudvalevőleg Szófiából jött és Berlinbe utazik.

Halil bey Bukarestben hosszabb tanácskozást folytatott Ghenadiew volt bolgár külügyminiszterrel, aki római útjából visszatérőben ugyancsak odamenet, ismét utba ejtette Bukarestet.

Ghenadiew az egyik újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Nincs tudomásom arról, hogy Románia külsőben álló akcióba lépése tervbe volna véve. Az 1913. évi békekötés óta, minden törekvésem odairányult, hogy Románia és Bulgária között minél szorosabb barátságot létesítsék. Abban a meggyőződésben tettem ezt, hogy a múlt feszültségei elfognak enyészni. Megkezdtem a tárgyalásokat egy dunai-híd építése ügyében. Ezen hidnak egyúttal egy morális kapcsolat is kellett volna szolgálnia, nem tekintve azt, hogy ez a híd helyreállította volna a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatot, amely az intenzívebb érintkezésre vezetett volna. A körülmények azonban úgy hozták magukkal, hogy mi függetlenül kölcsönös akarunktól kénytelenek voltunk ezen tárgyalásokat félbeszakítani. Ez azonban egyáltalában nem gyengítette meg azon meggyőződésemet, hogy Románia és Bulgária között a legjobb viszonyt kell fenntartani, annál is inkább, mert, mint mondtam, erős a hitem, hogy az idők múlása elenyészíti a múlt feszültségeit.

Ghenadiew elutazása előtt újabb hosszas tanácskozást folytatott Radeff bolgár és Sefa bey török követtel.

Ghenadiew néhány nap múlva visszatér Bukarestbe és megkezdí a tárgyalásokat Románia különböző diplomatáival.

— Apponyi Albert gróf az amerikaiakhoz. Newyorkból jelentik: A New-York Times január 17-i száma Apponyi Albert gróf egy cikkét közli, amelyben Apponyi megmagyarázza, hogy a háború a monarchia ellen régóta tervezett orosz támadásnak tulajdonítandó.

— Kitérített aradmegyei tartalékos tiszt. A király az ellenség előtt tanúsított bátorságáért Szerb Sándor világosi adólistát, 84-ik gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak a vitézségi érem szalagján a Signum Laudis adományozta.

— A bécsi kenyér. Bécsből jelentik tudósítónk, hogy Weiskirchner dr. polgármester azzal a megokolással, hogy igen sok bécsi pék üzemet a liszthiány miatt kénytelen volt beszüntetni, városi lisztivatal azonnali felállítását rendelte el. Ez a hivatal megfelelő áron megfelelő lisztmennyiségeket bocsát a pékek rendelkezésére. Ma ismét nagy volt a kenyérhiány, úgy, hogy a városi kenyérgyár kocsiyait az utcákon megostromolták és csak a rendőrség segítségével állt ismét helyre az utca rendje.

— Hirtelen meghalt bankfőnök. Budapestről jelentik: Schoedl Frigyes, az osztrák-magyar bank budapesti főintézetének főnöke ma délelőtt sétál közben szívinfarkus következtében meghalt.

— Kedélyes vámszedés. Nem mindennapi ügyben hozott most határozatot a világosi járás főszolgabírája. A járás számos községéből panaszt emeltek a főszolgabírósnál, hogy a pankotai heti piacokon és országos vásárokon a piaci helypénz bérleti furcsa módon bannak el az eladó közönséggel. A panasz szerint a vásár vámbérlők a megállapított díjnál többet szednek és ha valaki nem engedelmessékedik, pofonokkal fenyegetik, sőt az is megtörtént már, hogy egyik fiatal alkalmazottjuk korbáccsal verte végig az eladókat. Az is megesett — panaszolják az érdekeltek — hogy aki a jogtalanul követelt magasabb vámtól nem akarja megfizetni, a bérlők a helybeli rendőroket biztatják föl az eladók ellen. A bérlőknek állandó gyakorlata az is, hogy nemcsak a piacon, hanem az odavezető utakon is szednek helypénzt, holott ezt a miniszteri rendeletek tiltják. A világosi főszolgabíró megvizsgálta a panaszokat és szigorú határozatot hozott. Utasította Pankota község előjáróságát, hogy állandóan ellenőrizze a bérlőket, a rendőroket pedig tiltsa el attól, hogy segítséget nyújtsanak a jogtalan-ságokhoz.

— Száznegyvenezer ember a szerb hadsereg. Szófiából táviratozzák: A szerb hadsereg létszáma száznegyvenezer fegyverkes ember. A járványok miatt a csapatokat elkülönítik a lakosságtól. Monasztirban tizenhétötlet ötven évig besorozták a görögöket és zsidókat, ellenben a mohamedán újoncokat elbocsajtották.

— Jelentkezett a halott. Még a múlt esztendő augusztusában szárnyrakelt Aradon az a hír, hogy Petrán János, aki egy tiroli ezredben mint egyéves önkéntes szolgált, a galíciai harcokban hősi halált halt. Aradon lakó szülei már el is siratták a fiatal embert. Legnagyobb örömkökre, a fiu napokban német szövegű levelezőlapot küldött, amelyen közölte aggódó szüleiével, hogy orosz hadifogságba esett és most Oroszország egyik nagyobb városában tartózkodik, ahol elég jól érzi magát.

— Aradi kárpitos inasból — katonai pilóta. Egy aradi ifju, a tizenhét esztendő Szabó Jenő még két hónappal ezelőtt inas volt a Verbes cég kárpitos műhelyében. A fiu ambícióját azonban nem elégitette ki a diványok kitömése. Harci babérokra vágyott. Jelentkezett az aradi katonai parancsnokságnál, hogy ő be akar lépni a hadsereg kötelékébe és mivel különös vonzalmat érzett az aviatika iránt, arra kérte a parancsnokságot eszközölje ki, hogy a fischamendi repülőiskolába sorozzák. A parancsnokság eleget tett a kérésnek és Szabó Jenő ma már a fischamendi aviatikai telep egyik legjobb tanítványa. A napokban egyik aradi barátjának levelet írt arról ad hírt, hogy a repülésben szépen halad; valószínűleg néhány hét múlva már az ellenség fölött fog keringeni.

— Adományok. A polgármesteri hivatalban a bevonultak családjai részére adakoztak: Klein Sándor joghallgató 2 kor., Weil Erzsike 9 kor. 20 fill., Hesz Erzsike 4 kor., Osztrák-Magyar Bank fiókjának alkalmazottjai 55 kor. — Aradi polgári takarékpénztár r.-t. a Vörös Félhold javára 100 kor., Sikeinéma iskola javára 50 kor. és az árvaház alap javára 50 koronát adományozott. — Aradi Ipar és Népbank sikeinéma iskola javára 30 kor. és az árvaház javára 30 koronát adományozott.

— A vízművek átvétele. A legutóbb tartott törvényhatósági közgyűlés határozatainak megfelelően a tanács megtette intézkedéseit a vízvezeték átvételére. Március 24-ikén, szerdán kezd meg munkáját az átvételre kiküldött bizottság.

— Milliós inzoivencia. Bécsben a budapesti piacon is jól ismert Walter-féle vasbutorgyár fizetéseképtelenséget jelentett. A passzívák összege 940.000 korona.

— Tilos a vanília-fagylalt. Szombaton Bécsben rendelet jelenik meg, amely tiltja a cukrászoknak tejhab árusítását. A vanília-fagylalt készítése szintén tilalom alá esik, mivel annak készítéséhez feltétlenül nagyobb mennyiségű tejhabra van szükség. (N. F. P.)

— 1008 korona egy disznóért. Az egyik nagykorúsi lap írja, hogy egy oda való gazda a bécsi vásáron egy 360 kilós disznóért, mely pedig nem volt első minőségű, 1008 koronát kapott, eladván kilóját 2 korona 80 fillérjével.

— Baleset a pályaudvaron. Tóth György államvasuti kocsifékező ma délután a pályaudvaron vagonokat kapcsolt. Az egyik kocsi útközje véletlenül elütötte a munkást, aki súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt embert a mentők szállították be a kórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Nagy levélpapírvásár Kerpelnél.

Az életmentő keztyű.

(A vaskeresztes huszárfőhadnagy és a német alezredes.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 18.

Az Aradi Közlöny beszámolt már Debreczeni Jenő tartalékos huszárfőhadnagynak, Debrecen város gázművei igazgatójának hősiességéről. A főhadnagy, aki sőgora Salgó Pálnak, az Adria biztosító társaság aradi képviselése vezetőjének, a harcokban lépett elő főhadnaggyá és nagy bátorságáért elnyerte a legszebb kitüntetést, a vaskeresztet. Később súlyos sebet kapott és így egyelőre ott kellett hagynia a harcot. Most tudomásunkra jutott a főhadnagy megsebesülésének érdekes története:

Debreceni Jenő az északi harcokban küzdött, olyan területen, ahol a mi csapataink együtt operáltak német szövetségeseinkkel. A főhadnagy közvetlen parancsnoka egy német alezredes volt, aki egy ízben azt a parancsot adta neki, hogy huszárcsapatával nyomuljon előre bizonyos kijelölt helyre, egy kisebb erdő felé. A főhadnagy tudomásul vette a parancsot és csapatával távozni készült, mikor az alezredes még egyszer odahívta magához. Barátságos hangon így szólt hozzá:

— A hely, ahová küldöm, rendkívül veszélyes. A legnagyobb óvatosságra van szükség, mert az oroszok napok óta küldik srappelljeiket arra a vidékre. Szívesebben tartanám itt magam mellett, itt nagyobb biztonságban volna az életem, de bizom Önben, hogy ügyesen elfogja végezni fontos feladatát. Még egyszer kérem, vigyázzon, ne tegye hiába kockára emberei életét.

A főhadnagy halásan megköszönte a német alezredes jóakaratu figyelmeztetését és elvágtatott huszáraival. Nagyobb veszély nélkül el tudott jutni a kijelölt helyre és sikeresen elvégezte a rábízott feladatot. Néhány óráig tartott a kiküldetés és mikor visszatért arra a helyre, a hol elbucszott az alezredestől, fájdalmas meglepetés várakozott rá. A német alezredes holtan találta ott. A német katonák azután elbeszéltek neki, hogy mi történt. Alig, hogy ő eltávozott huszáraival, az oroszok valószínűleg srappellzapot zúdítottak oda, a hol az alezredes állt. Az egyik srappell szilánkjai eltalálták a hős német katonát, a ki holtan esett össze. A főhadnagy meghatottan állt az alezredes holtteste mellett és arra gondolt, hogy igazán csak a véletlennek köszönheti, hogy őt nem érte az alezredeséhez hasonló sors.

Az oroszok srappelljei továbbra is hullottak arra helyre, a hol a főhadnagy állt és

csakhamar őt is eltalálták egy ellenséges löveg szilánkjai. A derekán sérült meg a vitéz huszártiszt, az orvos súlyos vesesérülést állapított meg nála és két napig még a harctéren kellett maradnia, a míg kórházba szállíthatták. Szentén csak a véletlen játéka volt, hogy a főhadnagy sebesülése nem lett halálos. Azon a napon ugyanis meleg volt az időjárás és a főhadnagy levette vastag téli keztyűjét. A nagy posztó keztyűket derékszájába tette és ez volt a szerencséje. A srapnell szilánkok a keztyűre estek és így lényegesen tompább lett az ütés, a mit a főhadnagy kapott.

SPORT.

+ Bécsben lesznek lóversenyek. A bécsi Jockey-Clubban tegnap tanácskozások voltak a versenyek megtartása tárgyában. Az értekezleten az illetékes személyiségek ama elhatározásuknak adták kifejezt, hogy a tavaszra kiírt versenyek határnapjait betartják és a lehetőséghez képest a versenyév egész programját kereszttől viszik. A Jockey-Club a határozata biztosítani látszik az idei versenyév sorsát és budapesti sport körökben azt hiszik, hogy a Magyar Lovaregylet is követni fogja az osztrák testvér-egyesület példáját és a tavaszi versenyszezón megtartása mellett dönt. A Bécsi Ügetőverseny-Egyesület is értekezletet tartott tegnap, amelyen tavaszi meetingjét újból elhalasztotta, még pedig a húsvéti ünnepekig. E szerint a március 21-től 28-ig terjedő időközre kiírt versenyeket a Bécsi Ügetőverseny-Egyesület visszavonta és csak az áprilisi versenyeit tartja meg, amelyek április 4-én kezdődnek és április 15-én nyerne befejezést. Ez idő alatt hat, esetleg hét versenynapot rendeznek.

TANÜGY.

(—) Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Reichné Guttmann Margitot, Reich Jakabnak, az aradi Széchenyi gőzmalom tisztviselőjének nejét, a szászvárosi polgári leányiskolánál működő segédtanítónőt rendes tanítónővé léptette elő.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1915. évi március 19-én:

Bj. Bérlet.

Bj. Bérlet.

Koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este 7/8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Március hó 22., 23. és 24-én
hétfőn, kedden és szerdán kerül
bemutatásra a

GÓLEMI

AZ APOLLOBAN.

271

* Az ezen sorot alatt közzétett nem vállalunk felelősséget.

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Március hó 19., 20. és 21-én
péntek, szombat és vasárnap.

Kék egér

II. része.

Bohózat 4 felvonásban.

Irták: ENGEL és HORST.

Rendezte: MAX MACK.

Főszereplő:

MAGDA LESSING.

21

Mindazoknak,

akik bevonultak, vagy ez-
után bevonulnak

meg kell válniok hozzátar-
tozóiktól, azonban

nem kell lemondaniok
kedvene lapjukról:

az

„Aradi Közlöny“-ről.

Az Aradi Közlöny
mindenhová követi há olvasóját.

Napról-napra kimerítően számol
be az izgalmas napoknak nagy
eseményeiről, azonnali terje-
delmes tudósításokat, megbízható
híreket és a háború minden rész-
letére kiterjedő cikkeket közöl.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

Vidéken:

Egy hónap 2 K — f.

Egy hónap 2 K 40 f.

1/2 évre 8 K — f.

1/2 évre 7 K — f.

Friss

narancs

és

citrom

érkezett

Káli Ferenc

déligyümölcs üzletébe

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.

ahol nagyban és kiskisben
legolcsóbb árban kapható,

Szalonnát és zsirt bármily
mennyiségben legmagasabb
árban veszek. 1030

Szalonnát,

zsirt,

burgonyát,

tarhonyát,

babot,

1048

szalmát,

szappant

veszek és eladok bár-
mily mennyiségben

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-utca
sark, terményüzlet.

24/915. Kgy.

Kisegítő.

A községi ügyke-
zelés, különösen a
katona és adóügyek-
ben teljesen jártas,
megbízható ideigle-
nes kisegítőt

azonnali felvételre keresek

Bizonyítványok elő-
zetes bemutatása
szükséges, napidíj 4
korona.

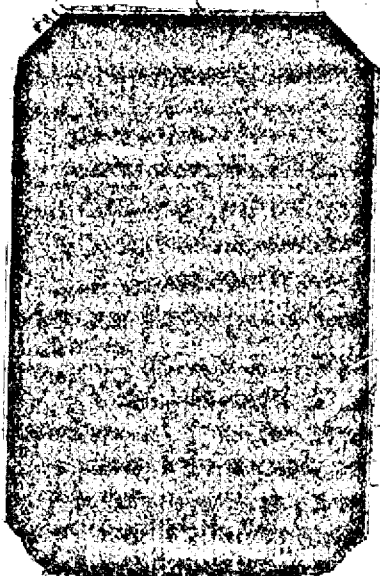
Dombegyház, 1915. évi
március hó 15-én.

Győrty,

jegyző.

1040

**Megérkeztek már a legújabb
női modell tagál és szalma kalapok**

Villanyerőre berende-
zett női kalap

átvarrások

a legújabb modell után
csak 2 korona bármily-
en színezéssel együtt.

Minden vasárnap dél-
után este 8 óráig női
kalap kiállítás
az üzletemben.

Uridivat kemény-, puha
és gyermek kalapok
nagy raktára. Panama-
kalapok vegyileg tisztí-
tása nálam eszközöltetik.

— Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-
tel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékul küldök.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeik
nek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legszebb állandó
fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő
szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános
gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor.

E kitűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkalmatlan
szőrejt aro, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, ma-
gas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszt

az aradi légszeszgyár terméke
darabos- és dió- osztályozásban
tetszés szerinti mennyiségben

házhöz szállítva 591

és teljes waggonrakományok-
ban bármely vasut állomásra

a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszt-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

A zarándbányai körjegyzőségnél

egy irthoki,
segédjegyzői és
jegyzőgyakornoki

állás üresedés-
ben van.

Fizetés megállapo-
dás szerint.

1027

Buczurka József

körjegyző.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözőkódok figyelmébe:
villanyos világítási berendezéseket,
villanyos csengő- és telefon be-
rendezéseket s minden e szak-
mába vágó munkát. Pontos és
gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos fő-
zőedényeket, villanyos vasalókat,
villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram
lámpákat és mindennemű villa-
nyos cikkeket.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próált

kettős fűtőkályhák
és kettős fűtőcsövekkel
érhető el.

Megállapítottatott ugyanis, hogy ezen
kályhák és fűtőcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős fűtőcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 6* korona.
3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona.

Egyedül

1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.

A kettős „Patent” fűtőcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
telettel Fejér Gyula.

Helybeli részvénytársaság

keres gyakorlott gépirót,

ki magyar és német nyelven
stenographál, továbbá

gyakornokot,

ki magyarul és németül orthographice
helyesen ír és gyakorlott gépiró.

Ajánlatok „gépiró” jellege alatt a kiadóhiva-
talba kéretnek.

1047

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája, könyvkötészete és betűtömöntődéje. Kiadótulajdonos: Aradi nyomda r. t.